

123

ZÁKON

ze dne 13. května 1998

o právu na informace o životním prostředí

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

Účel zákona

(1) Zákon upravuje

- a) podmínky výkonu práva na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů,¹⁾ jimiž disponují orgány státní správy, orgány územní samosprávy a jimi zřízené, řízené nebo pověřené právnické osoby,
- b) přístup veřejnosti k informacím o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů, jež mají tyto orgány k dispozici, a stanoví základní podmínky, za nichž jsou takové informace zpřístupňovány.

(2) Zpřístupňování údajů získaných pro statistické účely a zpřístupňování statistických informací se řídí zvláštním zákonem.²⁾

§ 2

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) informacemi o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů (dále jen „informace“) informace v písemné, obrazové nebo zvukové formě, na nosičích výpočetní techniky nebo v jiné technicky proveditelné formě, jež vypovídají zejména o
 1. stavu a vývoji životního prostředí, o příčinách a důsledcích tohoto stavu,
 2. připravovaných činnostech, které by mohly vést ke změně stavu životního prostředí, a informace o opatřeních, jež podnikají úřady odpovědné za ochranu životního prostředí nebo jiné osoby při předcházení nebo nápravě poškození životního prostředí,
 3. stavu vody, ovzduší, půdy, živých organismů a ekosystémů, dále informace o vlivech činností na životní prostředí, o látkách, hluku a záření do životního prostředí emitovaných a o důsledcích těchto emisí,
4. využívání přírodních zdrojů a jeho důsledcích na životní prostředí a rovněž údaje nezbytné pro vyhodnocování příčin a důsledků tohoto využívání a jeho vlivů na živé organismy a společnost,
5. vlivech staveb, činností, technologií a výrobků na životní prostředí,
6. správních řízeních ve věcech životního prostředí, posuzování vlivů na životní prostředí, peticích a stížnostech v těchto věcech a jejich vyřízení a rovněž informace obsažené v písemnostech týkajících se zvláště chráněných součástí přírody a dalších součástí životního prostředí chráněných podle zvláštních předpisů,
7. ekonomických a finančních analýzách použitých v rozhodování ve věcech životního prostředí, pokud byly pořízeny z veřejných prostředků,
8. mezinárodních, státních, regionálních a místních strategiích a programech, akčních plánech apod., jichž se Česká republika účastní, a zprávách o jejich plnění,
9. mezinárodních závazcích týkajících se životního prostředí a o plnění závazků vyplývajících z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána,
10. zdrojích informací o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů;
- b) orgány státní správy a orgány územní samosprávy a jimi zřízené, řízené nebo pověřené právnické osoby (dále jen „orgán“)
 1. orgány státní správy a orgány územní samosprávy, jež plní úkoly v ochraně životního prostředí, zejména orgány státní správy ochrany ovzduší, vodohospodářské orgány, orgány ochrany přírody, orgány státní správy v odpadovém hospodářství, orgány státní správy lesů a orgány ochrany zemědělského půdního fondu,³⁾
 2. rozpočtové a příspěvkové organizace, vůči nimž plní funkci zřizovatele orgány uvedené

¹⁾ Čl. 35 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, publikované usnesením Předsednictva ČNR pod č. 2/1993 Sb.

²⁾ Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě.

³⁾ Ministerstvo životního prostředí, správy chráněných krajinných oblastí a národních parků, Česká inspekce životního prostředí, okresní úřady, obce.

v bodu 1,⁴⁾ a jiné právnické osoby, které jsou zřízené, řízené nebo pověřené těmito orgány a které shromažďují, zpracovávají nebo uchovávají informace o životním prostředí,

3. jiné orgány státní správy a orgány územní samosprávy, případně rozpočtové a příspěvkové organizace, vůči nimž plní funkci zřizovatele tyto orgány, a těmito orgány zřízené, řízené nebo pověřené právnické osoby, a to za předpokladu, že plní úkoly na úseku ochrany životního prostředí, nebo pokud v rámci své činnosti shromažďují, zpracovávají nebo uchovávají informace o životním prostředí;

c) zpřístupňováním informací jejich poskytování, tj. předávání ústní, telefonickou, telegrafickou, písemnou nebo jinou technicky proveditelnou formou, jednotlivým právnickým nebo fyzickým osobám, jež o ně požádaly, (dále jen „žadatel“) a rovněž vyhledávání informací těmito osobami nahlížením do písemností nebo jiných souborů informací, pořizováním výpisů, opisů, případně kopií na místě, tj. zpravidla v sídle nebo v jiných prostorách orgánů. Informace o životním prostředí jsou zpřístupňovány rovněž prostřednictvím vlastní ediční a publikační činnosti orgánů.

§ 3

Žádost o poskytnutí informace

(1) Žadatel může za účelem získání informace o životním prostředí požádat orgán o zpřístupnění informace o životním prostředí. Svou žádost nemusí odůvodňovat. Žádost lze učinit ústně, písemně, telefonicky, telegraficky, faxem nebo jinou technicky proveditelnou formou. V případech ústních, telegrafických, telefonických nebo faxovaných žádostí nebo žádostí zaslaných jinou elektronickou formou si orgán vyžádá jejich písemné nebo ústní doplnění do protokolu. Pro doplnění žádosti může orgán stanovit přiměřenou lhůtu a přerušit řízení. Ze žádosti musí být zřejmé, čeho se má týkat informace, jež má být poskytnuta. Ze žádosti musí být patrné, kdo ji podal.

(2) V případě nesrozumitelné nebo příliš obecně formulované žádosti je žadateli do 15 dnů od obdržení žádosti zaslána výzva k jejímu upřesnění. Ve výzvě musí být určeno, v jakém směru je třeba žádost upřesnit. Žadatel je povinen tuto žádost bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů, v požadovaném rozsahu upřesnit. Pokud žadatel do 15 dnů od doručení výzvy žádost v požadovaném směru neupřesní, má se za to, že od své žádosti upustil.

(3) V případě žádosti podané telefonicky, pokud ji nelze neprodleně vyřídit, je orgán oprávněn vyžádat

si její zaslání v písemné formě. Pro tento případ platí ustanovení o upřesnění žádosti přiměřeně.

§ 4

Žádost podaná nepříslušnému orgánu

V případě, že je žádost podána u orgánu, jenž nemá dotýčnou informaci k dispozici, je jeho povinností sdělit žadateli bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů od obdržení žádosti, že požadovanou informaci nemůže z tohoto důvodu poskytnout. Pokud je to možné, poučí zároveň žadatele o tom, kde je třeba žádost správně podat.

§ 5

Zveřejněná informace

(1) Pokud žádost směřuje k poskytnutí zveřejněné informace, může orgán nejdříve, nejpozději však do 15 dnů, místo poskytnutí informace sdělit žadateli údaje umožňující vyhledání a získání zveřejněné informace. To neplatí, pokud žadatel uvedl, že nemá možnost získat zveřejněnou informaci jiným způsobem.

(2) Pokud žadatel trvá na přímém poskytnutí zveřejněné informace, orgán mu ji poskytne.

§ 6

Způsob a forma zpřístupnění informace

(1) Žadatel může v žádosti navrhnout formu, případně způsob, jichž má být použito při zpřístupnění informace. Pokud žádá o zpřístupnění informace na technickém nosiči dat, je povinen uhradit jeho cenu nebo přiložit k žádosti technicky použitelný nosič dat.

(2) Pokud žadatel formu nebo způsob podle odstavce 1 neurčí, případně pokud takové formy nebo způsobu nelze ze závažných důvodů využít, zvolí se způsob a forma zpřístupnění informace s ohledem na splnění účelu žádosti o zpřístupnění informace a její optimální využití žadatelem. V pochybnostech se využije především formy a způsobu, jež byly žadatelem využity k podání žádosti.

§ 7

Lhůta pro zpřístupnění informace

(1) Informaci je třeba zpřístupnit bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů od obdržení žádosti, ledaže by si zvláštní okolnosti výjimečně vynucovaly prodloužení této lhůty, nejvýše však do 60 dnů. O takových okolnostech a o prodloužení lhůty musí být žadatel před uplynutím 30denní lhůty vyzooměn.

(2) V případě uvedeném v § 3 odst. 2 tohoto zá-

⁴⁾ Např. Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, Český geologický ústav, Český ekologický ústav, Agentura ochrany přírody.

kona počíná lhůta pro zpřístupnění informace běžet dnem doručení upřesněné žádosti.

§ 8

Omezení přístupu k informacím

(1) Odepřeno bude zpřístupnění informace, pokud je vylučují předpisy

- a) o skutečnostech utajovaných ve státním zájmu,⁵⁾
- b) o ochraně osobních⁶⁾ nebo individuálních údajů²⁾ a o ochraně osobnosti,⁷⁾
- c) o ochraně duševního vlastnictví,⁸⁾
- d) o ochraně obchodního tajemství.⁹⁾

(2) Informace nebude rovněž zpřístupněna, pokud

- a) byla orgánu předána osobou, která k tomu nebyla podle zákona povinna a nedala předchozí písemný souhlas k zpřístupnění této informace,
- b) by zpřístupněním této informace o místě výskytu zvláště chráněných druhů rostlin, živočichů nebo nerostů hrozilo jejich nepřipustné ohrožení, poškození nebo rušení,
- c) žadatel se domáhá informací opatřovaných v rámci přípravného řízení (vyšetřování) v trestních věcech,¹⁰⁾ nebo se informace týká neukončených řízení a nepravomocných rozhodnutí o přestupcích a jiných správních deliktech,
- d) žádost byla formulována nesrozumitelně nebo příliš obecně a žadatel, ač byl k tomu vyzván, ji podle § 3 odst. 2 tohoto zákona nedoplnil, nebo jde o anonymní žádost.

(3) Dále je možno odepřít zpřístupnění informace, pokud

- a) se týká dosud nezpracovaných nebo nevyhodnocených údajů,
- b) žádost je formulována zjevně provokativně nebo obstrukčně,
- c) žadatel již má požadovanou informaci prokazatelně k dispozici.

(4) Porušením obchodního tajemství není zpřístupnění informace označené za obchodní tajemství, pokud

- a) se požadovaná informace týká působení provozní činnosti podnikatele na životní prostředí,

b) hrozí bezprostřední ohrožení lidského zdraví a životního prostředí,

c) požadovaná informace byla získána z prostředků z veřejných rozpočtů.

(5) Porušením práva na ochranu osobnosti není poskytnutí informace o původci činnosti znečišťující nebo jinak ohrožující nebo poškozující životní prostředí obsažené v pravomocném rozhodnutí o přestupku nebo trestném činu.

(6) Pokud je to možné, zpřístupní se požadovaná informace po vyloučení utajovaných skutečností. O takovém zásahu a jeho důvodu musí být žadatel vždy při zpřístupnění informace uvědoměn.

(7) Právo odepřít zpřístupnění informace trvá pouze po dobu, po kterou trvá důvod odepření.

§ 9

Rozhodnutí o odepření zpřístupnění informace

(1) Pokud je zpřístupnění informace odepřeno, vydá orgán rozhodnutí o odepření zpřístupnění informace. Toto rozhodnutí vydává orgán, který odepřel zpřístupnit informaci, nebo orgán, který je nadřízen právnické osobě, jež odepřela zpřístupnění informace. Toto rozhodnutí musí být vydáno do 30 dnů od doručení žádosti.

(2) Rozhodnutí se nevydává v případě anonymní žádosti, nebo pokud žadatel podle § 3 odst. 2 tohoto zákona nedoplnil svou žádost, ač k tomu byl řádně a včas vyzván.

(3) Jestliže orgán ve stanovené lhůtě neposkytl informace či nevydal rozhodnutí, má se za to, že rozhodl informace odepřít.

(4) Obdobně jako v odstavci 3 se postupuje v případě, kdy žadatel nesouhlasí s vyloučením utajovaných skutečností před zpřístupněním informace.

§ 10

Bližší podmínky zpřístupňování informací

(1) Informace se zpřístupňují v pracovní době příslušných orgánů, případně ve zvlášť stanovených úředních hodinách.

(2) Každý má právo nahlížet do listin a pořizovat si z nich výpisy nebo opisy. Každý má rovněž právo, je-li to provozně možné, na pořízení kopií listin.

⁵⁾ Zákon č. 102/1971 Sb., o ochraně státního tajemství, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁾ Zákon č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech.

⁷⁾ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁾ Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění zákona č. 519/1991 Sb.

⁹⁾ § 17 a násl. zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁾ § 160 až 178 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

(3) Informace se zpřístupňují zpravidla bezplatně. Orgány jsou však oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli.

§ 11

Povinnost jiných osob zpřístupňovat informace

Zvláštní zákon může stanovit případy, kdy je jiná osoba povinna zpřístupňovat informace.¹¹⁾ Zvláštní zákon může rovněž určit odchylné způsoby a podmínky zpřístupňování informací.¹²⁾ Právo na informace o životním prostředí podle tohoto zákona však nelze omezit nebo vyloučit.

§ 12

Zpráva o stavu životního prostředí

(1) Vláda České republiky projednává a schvaluje zprávu o stavu životního prostředí České republiky jedenkrát za rok.

(2) Po projednání a schválení předloží vláda České republiky zprávu o stavu životního prostředí k projednání Parlamentu.

(3) Nejpozději do tří měsíců od svého schválení musí být tato zpráva zveřejněna.

§ 13

Osvěta, vzdělávání a výchova veřejnosti v oblasti životního prostředí

(1) Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a dalšími ústředními orgány je povinno podporovat osvětu, výchovu a vzdělávání široké veřejnosti v oblasti ochrany životního prostředí se zvláštním zaměřením na výchovu dětí a mládeže.

(2) Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy vytváří zejména podmínky k tomu, aby

- a) byl vytvořen a využíván systém osvojování základních poznatků o životním prostředí a jeho ochraně vycházející z principů udržitelného rozvoje a z aktivních forem výchovy, osvěty a získávání informací, zajišťovaný prostřednictvím státních i nestátních organizací,
- b) orgány byly veřejnosti účinně nápomocny při zajišťování přístupu k informacím o životním prostředí,
- c) byly vytvořeny podmínky pro rozvoj osvěty, výchovy a vzdělávání v oblasti životního prostředí v mezích působnosti úřadů veřejné správy.

§ 14

Použití předpisů o správním řízení a soudní ochrana

(1) Předpisy o správním řízení¹³⁾ se použijí při řízení podle § 9 odst. 1, 3 a 4 tohoto zákona a k počítání lhůt.

(2) Rozhodnutí o odepření poskytnutí informace nebo o utajení její oddělitelné části lze po vyčerpání řádných opravných prostředků napadnout žalobou u soudu.¹⁴⁾

§ 15

Vztah k jiným právním předpisům

Pokud zvláštní právní předpisy¹⁵⁾ upravují též poskytování informací, které jsou předmětem úpravy tohoto zákona, nelze rozsah informací stanovený tímto zákonem omezit.

¹¹⁾ Např. § 7 odst. 1 písm. h) a k) zákona č. 309/1991 Sb., o ochraně ovzduší před znečišťujícími látkami (zákon o ovzduší), ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁾ Např. zákon ČNR č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.

¹³⁾ Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

¹⁴⁾ § 247 a násl. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ Zejména zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 309/1991 Sb., zákon ČNR č. 389/1991 Sb., o státní správě ochrany ovzduší a poplatcích za jeho znečišťování, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon ČNR č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 125/1997 Sb., o odpadech, zákon ČNR č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon ČNR č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), zákon ČNR č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění zákona ČNR č. 10/1993 Sb., zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, a předpisy vydané k jejich provedení.

§ 16

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. § 14 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí,

2. § 72 odst. 2 zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění poz-

dějších předpisů; zároveň se v dosavadním odstavci 1 zrušuje číslování odstavců.

§ 17

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1998.

Zeman v. r.

Havel v. r.

Tošovský v. r.

124**ZÁKON**

ze dne 13. května 1998,

**kterým se mění a doplňuje zákon č. 248/1992 Sb.,
o investičních společnostech a investičních fondech,
ve znění pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění zákona České národní rady č. 591/1992 Sb., zákona č. 600/1992 Sb., zákona č. 61/1996 Sb., zákona č. 151/1996 Sb. a zákona č. 15/1998 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. V § 2 odst. 2 se první věta nahrazuje touto větou: „Za kolektivní investování se považuje též obhospodařování majetku v podílovém fondu a obhospodařování majetku investičního nebo penzijního fondu na základě smlouvy o obhospodařování majetku investičního nebo penzijního fondu investiční společností (dále jen „obhospodařovatelská smlouva“).“.

2. § 3 odst. 2 zní:

„(2) Obchody s cennými papíry může investiční společnost nebo investiční fond vykonávat pouze prostřednictvím makléře²⁾ nebo obchodníka s cennými papíry.“.

3. V § 4 odst. 2 se vypouští věta druhá.

4. V § 4 se doplňují odstavce 3 a 4, které znějí:

„(3) Označení „investiční společnost“ je oprávněna užívat ve svém obchodním jménu nebo při popisu

své činnosti pouze právnická osoba se sídlem na území České republiky, které bylo uděleno povolení podle § 8 tohoto zákona.

(4) Základní jmění investiční společnosti musí činit nejméně 20 miliónů Kč.“.

5. V § 5 odst. 1 se věta první nahrazuje větou „Vydáváním podílových listů shromažďuje investiční společnost peněžní prostředky v podílovém fondu.“.

6. § 5 odst. 3 zní:

„(3) Majetek v podílovém fondu je investiční společností svěřen do obhospodařování. Investiční společnost jej používá ke koupi cenných papírů nebo ukládá na účty u bank vedené pro podílový fond a obhospodařuje svým jménem na účet majitelů podílových listů (dále jen „podílníci“).“.

7. V § 5a odst. 1 se slova „povolení uděleného podle § 8 odst. 1“ nahrazují slovy „uděleného povolení (§ 8 odst. 1 a § 9 odst. 1)“.

8. § 5a odst. 1 písm. a) zní:

„a) shromažďovat peněžní prostředky v podílových fondech a obhospodařovat majetek v podílových fondech v souladu s tímto zákonem a statuty podílových fondů,“.

9. § 5a odst. 1 písm. b) zní:

„b) obhospodařovat majetek investičních fondů v sou-